
Cizince lákají naše vysoké školy

Cizince lákají naše vysoké školy

Zahraníční studenti byli vždy na českých univerzitách vnímáni jako příjemná exotika. Zatímco typického "zahraníčáka" před rokem 1989 trefně představoval Afričan Mireček z původní trilogie o Básnicích, dnes je situace zcela jiná. České univerzity si nejvíce oblíbili studenti ze západní Evropy a Spojených států.

Česká republika se v devadesátých letech zařadila do několika výměnných programů, díky nimž se zvýšila prestiž mnoha domácích univerzit. Z neznámějších zmiňme Sokrates/Erasmus. Jde o bilaterální dohodu, na jejímž základě dochází k výměně studentů evropských vysokých škol. Letos vyslala Karlova univerzita 1679 svých studentů a naopak přijala 1581 cizinců. Čísla se každý rok zvyšují, takže zatímco v roce 2002/2003 byl poměr 806 ku 340 pro české studenty, vloni už 1003 ku 657. Jak poznamenává Michal Adamec z oddělení pro zahraniční studenty na Fakultě sociálních věd v Praze, v současné chvíli je tady sto padesát zahraničních studentů, v letním semestru by mělo přibýt dalších padesát. Ovšem v rámci dalších mezivládních a meziuniverzitních dohod si jich připočtete ještě čtyřicet. "Nejvíce studentů v rámci Erasma je tady z Německa a Francie," pokračuje Adamec. A o jaké obory mají největší zájem? "Hodně se jich hlásí na mezinárodní vztahy, druhá nejžádanější je politologie a o studium ekonomie je taky velký zájem," odpovídá. Jedním dechem dodává, že pro cizince jsou samozřejmě otevřeny předměty všech institutů.

Trend je zřejmý

Zatímco před listopadem 1989 jezdili do Československa studovat především mladí ze zemí sovětského bloku či spřátelených afrických zemí, se kterými republika udržovala řadu smluv (opět tady poslouží jako nejlepší příklad Mireček z Básníků), v současnosti už na chodbách fakult potkáte především studenty ze střední či západní Evropy.

Na pražské Fakultě sociálních věd se navíc každoročně otevírá i speciální obor Mezinárodní ekonomická a politická studia, určený výhradně pro zahraniční studenty. A jako všude jinde i tady dochází k velkému nárůstu posluchačů. Výroční zpráva fakulty říká, že od otevření oboru v roce 2003, kdy se přihlásilo dvanáct studentů se hned v dalším roce jejich počet zvýšil skoro dvojnásobně.

I přesto však řada odborníků uvádí, že na českých vysokých školách je zahraničních posluchačů pořád málo. Zájem cizinců o studium určité univerzity totiž ukazuje její mezinárodní prestiž. Jak uvedl pro deník Právo rektor ČVUT Jiří Witzany, na většině domácích vysokých škol činí v současné době podíl studentů z ciziny na celkovém počtu studentů v průměru od tří do deseti procent, včetně studentů ze Slovenska. K ruce si zároveň bere čísla z USA - na Massachusetts Institute Of Technology představuje podíl studujících ze zahraničí více než třicet procent. Podle Witzanyho je "investice do zahraničních studentů v širším smyslu investicí výhodnou. Prokazují to obvykle hospodářské i kulturní vztahy se státy a zahraničními obchodními partnery, kde na různých místech pracují zahraniční absolventi českých vysokých škol. Investice se mnohonásobně vrací. Zahraniční absolventi českých vysokých škol působí totiž jako neoficiální 'velvyslanci' a propagátoři České republiky."

České školy mají dobrý zvuk

Čísla sice hovoří jasně, ale každým rokem se čeští studenti bouří, že jim místa na škole a na kolejích zabírají zahraniční kolegové. Stěžují si hlavně na cizince ze zemí, kde nejsou tak kvalitní univerzity jako u nás. Pražská VŠE však poskytuje koleje jen lidem ze zemí Evropské unie, Karlova univerzita zase přiděluje ubytování hlavně na základě prospěchu. Distance od domova nehrají velkou roli, neboť od vzdálenosti 200 minut se už body potřebné pro získání lůžka na koleji nenačítají. Tedy Ostravák má třeba při žádosti o ubytování stejné šance jako student z Košic.

Co ale vede průměrného studenta z ciziny k poslání přihlášky na českou univerzitu? "Kamarádi, co už v České republice byli, mi řekli, že je to tady hodně dobré," vysvětluje lámanou češtinou Nihád Mishriky z Nazaretu, který až do loňského roku navštěvoval 1. Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy. Původně se chtěl hlásit ještě na některou z německých vysokých škol, ovšem pak zjistil, že tady je levněji a navíc má Karlova univerzita v Izraeli velmi dobré jméno. "Izraelci, co studovali v Česku, jsou doma hodně úspěšní," pokračuje Nihád. "A navíc jsou u nás o hodně těžší přijímačky," usmívá se. Aby vyřešil jazykovou bariéru, rok před nástupem na školu začal chodit na speciální kurz českého jazyka. Ten v Mariánských Lázních pořádala Karlova univerzita pro zahraniční zájemce o studium na některé z jejích fakult. Nihád pak jako každý skládal přijímací zkoušku v češtině. Razantně odmítá tvrzení, že by byl nějakým způsobem zvýhodňován na úkor českých studentů nebo že by dostával zápočtové či zkuškové testy předem. Cizinci si ovšem nemohou stěžovat na nezájem českých kolegů. Na již zmiňované pražské Fakultě sociálních věd například funguje program s názvem Alter Ego. To si studenti vyplní požadavky, jak by měl vypadat jejich zahraniční kamarád a lidé z organizace mu pak vyberou optimální protějšek z řad zahraničních studentů.

"Zahraničáci" si pobyt v České republice chválí. "Zpětné ohlasy dostáváme, především si chválí naši práci, pak taky vysokou kvalitu výuky a v neposlední řadě i krásy města Prahy," poznamenává Michal Adamec ze zahraničního oddělení FSV UK.

ONDŘEJ STRATILÍK